

Д. А. Цілігузава

ФРАЗЕАЛАГІЗМЫ З КАЛАРАТЫЎНЫМ КАМΠΑНАНТАМ БЕЛЫ Ў БЕЛАРУСКАЙ, АНГЛІЙСКАЙ І ІСПАНСКАЙ МОВАХ

Мэта даследавання – параўнаць семантычную структуру фразеалагізмаў з каларатыўным кампанентам (далей – ФКК) *белы* ў беларускай, англійскай і іспанскай мовах. Аб’ектам даследавання выступілі 25 беларускіх, 39 англійскіх і 81 іспанскіх ФКК *белы*.

У выніку даследавання ўстаноўлены наступныя супадзенні і адрозненні:

1) усе тры мовы характарызуюцца наяўнасцю ФКК *белы*, якія выкарыстоўваюцца для абазначэння з’яў прыроды (бел. *белыя мухі* – англ. *white caps* – ісп. *moscas blancas*) і чагосьці непадобнага, адрознага (*mirlo blanco*), але ў беларускай (*белая варона*) і англійскай (*white crow*) мовах адпаведныя фразеалагізмы носяць адмоўную канатацыю. ФКК *белы* са значэннем сацыяльнага становішча ў беларускай (*белая костка*) і іспанскай мовах (*caballero de punta en blanco*) носяць станоўчую канатацыю ў адрозненне ад англійскай мовы (*white trash*). Акрамя таго, ва ўсіх трох мовах назіраецца супрацьпастаўленне чорнаму колеру: англ. *black or white* – бел. *рабіць белае чорным* – ісп. *convertir en blanco lo negro*;

2) ФКК *белы* ў іспанскай і англійскай мовах выкарыстоўваюцца ў сваім прамым значэнні для абазначэння белага колеру (англ. *white as milk* – ісп. *blanco como la leche*), для характарыстыкі рэальнай палітычнага (англ. *The White House* – ісп. *política de guante blanco*) і ваеннага жыцця (англ. *the red, white and blue* – ісп. *arma blanca*). Адпаведныя ФКК *белы* выкарыстоўваюцца ў значэнні ‘бледны’ (англ. *be white about the gills* – ісп. *blanco como la pared*), для абазначэння хвароб (сухоты), хлусні, негатыўных пачуццяў (англ. *show the white feather* – ісп. *elefante blanco*) і расавай дыскрымінацыі (англ. *be free, white and twenty-one* – ісп. *manos blancas no ofenden*);

3) беларуская мова характарызуецца наяўнасцю ФКК *белы*, якія абазначаюць навакольнае асяроддзе і рэчаіснасць (*белы свет*), чагосьці невядомага і недаследаванага (*белая пляма*), а таксама для апісання дрэнных звучак і вар'яцтва (*на белага каня сесці*);

4) у англійскім фразеафондзе прысутнічаюць ФКК, якія абазначаюць белую магію (*white magic, a white witch*);

5) групы ФКК *белы* са значэннем прадметаў побыту (*ropa blanca*) і маральных якасцей (*carta blanca, palo blanco*) выяўлены толькі ў іспанскай мове.

Такім чынам, заўважана, што больш супадзенняў паміж ФКК *белы* ў іспанскай і англійскай мовах, што, магчыма, абумоўлена блізкасцю культур, гістарычнага мінулага і геаграфічнага становішча.